

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de

SAAMBINDER

Bij het nieuwe jaar [p.4]

Gereformeerde Gemeente Naaldwijk

05/01/2017
jaargang 95

nr **14**

In 1940 ontstaat er in Naaldwijk een afdeling van de Gereformeerde Gemeente te Den Haag. Als plaats van samenkomst fungeert een klein bovenzaaltje in de Prins Hendrikstraat. Later kerkt men in de gymzaal van de 'Rehobothschool', in een lokaal van de 'Moddermanschool' en in de 'Koningin Emmaschool'. Op 31 juli 1947 vindt de instituering tot zelfstandige gemeente

plaats. In 1959 betreft de gemeente een nieuw kerkgebouw (met 140 zitplaatsen) aan de Anjerlaan. In verband met de groei van de gemeente wordt het aantal zitplaatsen in 1980 uitgebreid tot 169 en in 2000 tot 213. Daarnaast worden er in de loop der jaren enkele vergaderzalen gerealiseerd. De gemeente is vacant. Het aantal leden en doopleden bedraagt 160.

Jezus is gedoopt

Jezus is gedoopt! In die paar woorden klinkt heel het Evangelie. Het is niet te zeggen wat daar gebeurd is bij en in de Jordaan. Daar is de Zoon van de Vader, God uit God, de Heilige, de Zondeloze, Die Zich in die doop één verklaart met vuile tollenaars en zondaren.

En Jezus gedoopt zijnde, is terstond opgeklimmen uit het water.

Matthéüs 3:16a

Toen is tot hem (Johannes) uitgegaan Jeruzalem en geheel Judéa en het gehele land rondom de Jordaan; en werden van hem gedoopt in de Jordaan, belijdende hun zonden' (vers 5 en 6).

'Toen kwam Jezus van Galiléa naar de Jordaan tot Johannes, om van hem gedoopt te worden' (vers 13).

Hij Die de Hoogste is, daalt 't laagste af. Hij Die heilig is, schaart Zich in de rij van zwarte zondaren. Hij Die het Leven is, stelt Zich op de weg van de dood.

Johannes doopt Jezus. Johannes, zondaar in zichzelf, doopt zijn (eigen) Zaligmaker. De in zichzelf onheilige doopt de Heilige; de onderdaan doopt zijn Koning. Jezus is gedoopt. Hij is ondergedompeld in het oordeel van God.

Wat begint het kruis van Golgotha zich hier al af te tekenen. Wordt Hij ook hier niet met de overtreders, met de zondaren, gerekend? Hier wordt Hij van Godswege tot zonde gemaakt. Hij heeft geen zonde. Hij is geen zonde, maar Hij wordt zonde gemaakt. 'Want Dien, Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem' (2 Kor. 5:21). En waar zonde is, daar is de dood. 'De bezoldiging der zonde is de dood' (Rom. 6:23a).

Zo begint Jezus Zijn doodsgang te maken in 't openbaar, een gang die eindigt zal op Golgotha. Waar het water van de Jordaan zich

sluit boven Zijn Middelaarshoofd, waar Hem de adem wordt afgesneden, daar drinkt Hij uit de lijdensbeker van de dood. En dat plaatsbekledend.

Hij is het Lam van God. Dat de zonde der wereld wegdraagt. Hier dalen ze af in het water: tollenaars en zondaren en ... de Heere Jezus. Hij eet niet alleen met hen, maar Hij wordt ook met hen gedoopt. Maar er is meer. Want Jezus daalt niet alleen af in het water, maar Hij komt er ook weer uit op. En nog wel 'terstond'. Daarin blinkt iets door van de heerlijkheid en de majesteit van Zijn overwinning. Heeft het Golgotha van de dood niet z'n vervolg gekregen in de hof van het leven? Opgestaan is Hij ten derde dage.

Zie hoe dit ene gebeuren vol is van het heilshandelen van God. Hier staat de Zaligmaker van zondaren, de Borg van Zijn gemeente, hier staat Hij omhuld met het water van de dood. Maar hier staat Hij ook gekroond met het morgenrood van Zijn opstanding. Profetie van Pasen. Hier is de dood aanvankelijk al verslonden tot overwinning. Hier brengt Hij alle gerechtigheid aan. Alleen Zijn gerechtigheid is genoegzaam voor Gods Aangezicht.

En daarom, wie u ook bent: Hém hebt u nodig. Bij Hem moet u zijn. Bij Hem kunt u terecht. Alles wat u zelf aanbrengen wilt, brengt u er verder van af. Alleen wat Hij doet, brengt u er dichterbij.

O, bedenk het: Wat Hij deed, dat kunt u niet. Wie kan zichzelf ontdoen van de last van vloek en schuld? Wie is in staat de dood te overwinnen? Wie kan staan in de heilige tegenwoordigheid van God? Wie dat meent, maakt het werk van Christus krachteloos. Dan staat u God tegen en verwerpt u de door God gegeven Zaligmaker. Dat zal God niet ongestraft laten. Wie weigert een tollenaar te zijn, is een farizeeër. Waak toch op en hoor het spreken van God: Dit is Zijn gebod, dat gij gelooft in de Naam van de Zoon van God. Hier bij de Jordaan staat Hij met uitgebreide armen om genadig te zijn. Bekeert u, bekeert u. En acht de lankmoedigheid onzes Heeren voor zaligheid.

ds. R. Kattenberg,
Ede

In dit nummer

5 Die ene Naam
voor het nieuwe jaar

6 De islam een
oordeel van God? [1]

11 Bij het verlaten van de
Westerkerk [1]

- 2** Jezus is gedoopt
- 3** Onderwijs van vader Smytegelt [1]
- 4** Bij het nieuwe jaar
- 7** Dat wil zeggen
- 8** De taal der bevinding [19]
- 9** Commentaar: Noorse Broeders
- 10** Reformatieherdenking
- 11** "Geen blijvende stad"
- 12** Jeugdtribiek
- 13** Boekennieuws
- 14** Kerknieuws
- 14** Berichten
- 15** Kerkdiensten
- 20** Eerste en tweede komst

Bent u degene, die door de machten van de dood naar beneden wordt getrokken? Bent u het, die aan alle kant nood en dood ontwaart, die staat in het krachtenveld van de aanvechting van satan? U hebt niets in te brengen dan schuld en schande, elke keer weer opnieuw? U zucht tot God en u kunt voor Hem niet bestaan? Als God met u doet naar uw ongerechtigheid, wie zal bestaan? Als Hij het vonnis strijkt over uw leven en u hebt geen gerechtigheid? Want is er ooit één ogenblik geweest waarop u vanuit uzelf voor God hebt geleefd? Hoe meer dat dringt, hoe onmogelijker het wordt. Waar eindigt het? In de dood! Gode zij dank waar dat de werkelijkheid is. Waarom? Wel, daar is Jezus. Daar is de Zaligmaker van verlorenen. Daar is Hij om te doen wat u zelf nooit zult kunnen doen. Hij gaat door de dood heen tot het leven. Zie, nog druipt Hij van het doopwater, maar Hij is er door gekomen en Hij is eruit opgekomen. De dood ligt aan Zijn voeten en Hij

O, bedenk het:
Wat Hij deed, dat kunt u niet.
Wie kan zichzelf ontdoen van
de last van vloek en schuld?
Wie is in staat de dood te
overwinnen?

heeft Zijn handen vrij. Hier is de Koning. Die uitdeling houdt aan de armen. Hongerigen worden met goederen vervuld. Zie, zo is Hij gaan staan in de rij van de dopelingen, van zondaren en van tollenaars. En als de Vorst van Pasen betuigt Hij: Ik leef en gij zult leven. Hier wacht Hij allen, die belijdende hun zonden, de doodsgang maken en zie, zij leven. Op Zijn borgtocht komen zij er door. Hij zet mijn voeten op een rotssteen die mij te hoog zou zijn. Bij de Jordaan is het: Gij maakt eerlang mij het levenspad bekend. Hier ligt het nooit ontdekte spoor. Waar geen weg was, ligt de weg open in Hem, Die alle gerechtigheid vervuld heeft.

Het welbehagen van de Vader zal op een voorspoedige wijze voortgang hebben door Christus' hand. Uitzicht in Hem, ook in dit pas begonnen jaar.

ds. B. Smytegelt
Uit: "Maandagse
Catechisatiën"

De vaste rubriek "Meelezen" zal dit jaar worden gevuld met delen van "Maandagse Catechisatiën" van ds. B. Smytegelt. We maken een begin bij: "Van de zaligmakende werking van God de Heilige Geest".

Ds. H. Ligtenberg schreef als inleiding op de derde druk (1953) van "Maandagse Catechisatiën: 'De grondslagen der waarheid worden hierin op een eenvoudige, verstaanbare wijze rijkelijk en onvervalst voorgesteld. (...) Dat het Koninkrijk van Christus hierdoor in de harten van velen opgericht, uitgebreid en gesteld mag worden tot een lof op aarde'.

Onderwijs van vader Smytegelt [1]

Van de zaligmakende werking van God de Heilige Geest

Vr. Hoe onderscheidt men de werkingen des H. Geestes?

Antw. In zaligmakende en niet zaligmakende.

Vr. Welke zijn de zaligmakende werkingen des H. Geestes?

Antw. 1e. Dat Hij de uitverkoren zondaar wederbaart.

2e. Hij schenkt hem het geloof.

3e. Hij leidt hem in alle waarheid.

4e. Hij troost hem.

5e. Hij blijft eeuwig bij hem.

Vr. Welke zijn de werkingen des H. Geestes, die niet zaligmakend zijn?

Antw. 1e. Kunstige werken te doen in het natuurlijke, gelijk wij zien in Bezaleël en Ahóliab.

2e. In het kerkelijke vervuld te zijn met de geest der wijsheid, gelijk wij zien in de oudsten der kinderen Israëls en in Saul. Hij kreeg ook de Geest, maar Hij week van hem, en toen kwam een andere geest, die verschrikte hem.

3e. Algemene overtuiging. 'Ziet toe', zegt de apostel. 'Die met de geest begonnen zijt, eindigt gij nu met het vlees; gij die ons eens zo lief hadt, dat gij uw ogen zoudt hebben uitgegraven, zijn wij nu uw vijand?' (Gal. 4:2).

Daar worden er menigten gezien onder een ernstige bediening, waarvan men gemeend had dat het al vrij wat was, maar zij keren weder terug met de gewassen zeug tot het slijk. 'Het ware u beter geweest', zegt God, 'dat gij de weg der gerechtigheid nooit gekend had'.

Zij krijgen met een Demas de tegenwoordige wereld weer lief: 'Die de krachten der toekomstige eeuw gesmaakt hebben, en het goede woord Gods', zijn weleens weder afgefallen, zodat daarover schreeuwen moesten, die ze kenden.

(wordt vervolgd)

Bij het nieuwe jaar

De mens komt, gaat zijn weg over deze aarde, niet wetend wanneer de reis ten einde is. Zo vervolgen wij ook in het jaar onzes Heeren 2017 onze reis, niet wetend of we het jaareinde ook mogen beleven, of dat we misschien op 31 december 2017 -als de aarde nog mag staan- reeds de weg zijn gegaan van alle vlees. Want een mens is maar kort van dagen en wij vliegen daarheen.

De redactie van De Saambinder wenst al haar lezers een gezegend nieuwjaar. Veel goede wensen zullen, hoe goed bedoeld, zijn uitgesproken, maar het is God alleen, Die het nieuwe jaar kan maken tot een gezegend jaar, tot het jaar des welbehagens. Mocht Hij dat genadig willen geven, zo geheel onverdiend.

De wereld is vol onrust. Landen en volken zijn in verwarring. Worden Zijn voetstapen niet gehoord? Dat de prediking van het Woord temidden van alle rumoer zijn vruchten in de gemeenten zou mogen afwerpen, dertig-, zestig-, of misschien wel honderdvoud. Hij stelde de arbeid van de dienaren des Woords tot een rijke en eeuwige zegen, opdat Zijn eer zou worden verhoogd, Zijn Naam zou zijn geprezen en Zijn Koninkrijk wordt uitgebreid.

We wensen allen die, op welke wijze dan ook, arbeid mogen verrichten in de gemeenten, Gods onmisbare zegen toe. We

denken aan predikanten, ouderlingen en diakenen, zendingswerkers in veraf gelegen streken, en evangelisten in eigen land, kosters, organisten en leiders van verenigingen. 'De Heere zij met ulieden'.

Ook allen die aan ons kerkelijk weekblad De Saambinder hun goede krachten geven, wensen we toe wat daartoe nodig is, kracht en gezondheid, wijsheid en voorzichtigheid, want zonder Hem kunnen wij allen niets doen. We denken aan de deputaten die trouw zorgen voor de belangen van De Saambinder, aan de medewerkers van het kerkelijk bureau in Woerden die -voor de meeste lezers ongemerkt- hun onmisbare werk doen, aan het personeel van Verloop drukkerij in Alblasterdam, met wie een goede samenwerking mag zijn, aan scribenten en aan redacteuren, zonder wie ons kerkblad niet elke week zou verschijnen.

Voor Gods kinderen is straks de pelgrimsreis ten einde. Dan wordt het land van hun vreemdelingschappen verwisseld voor het Vaderhuis met de vele woningen. Dat dát ons aller deel zou mogen zijn. Dat de Heere genadig over de gemeenten zou willen waken. Dat 's Heeren zegen op u daal', persoonlijk, huiselijk, ambtelijk, voor het jaar dat ons wacht.

Namens de redactie, J. van 't Hul, Lieren

Die ene Naam voor het nieuwe jaar

'...men noemt Zijn Naam Raad'.

Jesaja 9:5

De Heere vraagt: Waarom zoudt gij zo groot geschrei maken? Is er geen Koning onder u? Is uw raadgever gegaan? Hij is Raad met betrekking tot de Vader. Niemand kent de Vader dan de Zoon, en Die het de Zoon wil openbaren.

ds. I. Kievit
(1887-1954)

Zie, de Vader hield raad met de Zoon, niet alleen toen Hij de mens zou scheppen naar ons beeld en gelijkenis, maar ook hield Hij raad over de verlossing van zondaren. Wie wil Borg voor hen zijn? En Jezus antwoordt: Zend Mij Mijn Vader. Hij is Raad als de Zoon. Alle schatten van wijsheid zijn in Hem verborgen. Raad en het Wezen zijn Mijne, zegt Hij. Mijne is de wijsheid en Ik ben het Verstand.

Lezer, is er bij u een begeerte om de Vader te kennen? Zijn Naam is Raad. Ik ben de Weg, de Waarheid, en het Leven. Is uw vraag: hoe word ik met God bevredigd? Hoe kom ik terug aan het Vaderhart? Hij weet raad. O, hebt u Hem zo leren kennen? Hebt u gehoord uit Zijn mond: zie hier ben Ik, zie hier ben Ik. Is er bij u behoefte aan bedekking en waarachtig goed? Hij zegt: Ik raad u dat gij van Mij koopt goud, beproefd komende uit het vuur, en klederen om aan te trekken.

Is er bij u begeerte naar gebedsverhoring? Hij geeft u raad en zegt: al wat gij de Vader bidden zult in Mijn Naam, dat zal Hij u geven.

Wilt u weten hoe u zich moet gedragen in verzoeking en kruis? Wentel uw weg op de Heere, Hij zal het maken. Begeert u een rijke bediening in en onder Zijn Woord? Hij geeft raad: Open uw mond, eis vrijmoedig op Zijn trouwverbond. Heeft u ondersteuning nodig bij vervolging en smaad? Leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart. Verkeert u in verlegenheid in natuurlijke of geestelijke omstandigheden? Hij raadt: indien iemand wijsheid ontbreekt dat hij ze van God begere. O, wat is Hij dierbaar, ook als Raad.

Hoe wonderlijk kan Hij afdalen in onze verlegenheid met goede raadslagen van het hart, doende de nevels opklaren. Mocht er maar meer gevonden worden wat Rebekka deed: zij ging om de Heere te vragen.

Wat al verderfelijke raadgevers zijn er. Wij gaan van nature praten met vlees en bloed. Met ons verdorven verstand. Met onze verdorven genegenheden. Wij zoeken licht bij de vorst der duisternis. De Heere klaagt: zij hebben al Mijn raad verworpen daarom zullen

zij eten van de vrucht van hun weg. Hem noemen 'Raad' is afstand doen van eigenwijsheid en verstand. Ach, hoe jammerlijk raken wij verward wanneer niet naar Zijn raad wordt gevraagd of geluisterd. Hoe moet de Heere ook heden klagen: Och, had Mijn volk zich naar Mijn raad gedragen. Heere ik kom tot u gevloeden, ik weet het niet, maar bij U is Raad. Zalig Hem veel te noemen met die Naam. Daarin wordt de Koning verheerlijkt en wat is het aangenaam onze zaken uit handen te mogen geven aan Hem Die wel een weg zal vinden waarlangs onze voet kan gaan.

Wat al verderfelijke raadgevers zijn er. Wij gaan van nature praten met vlees en bloed. Met ons verdorven verstand. Met onze verdorven genegenheden.

Welke oefening van het geloof, welk een worsteling, om het geboren Kind, de gegeven Zoon, de plaats te geven die Hem toekomt. Ja dan, maar ook dan alleen, doet Hij smaken Zijn goedkeuring, Zijn blijdschap en Zijn vrede. Hij zal ons leiden door Zijn raad. Zo is Hij als Raad onmisbaar en openbaart Hij Zijn priesterlijk hart. Als een milde dauw daalt Zijn Raad op uw ziel neer. Hij leent Zijn volk een toegenege oor en geeft hen gehoor.

Hoe nodig te sterven aan onze naam, om te leven uit en voor die Naam, Die de God van het verbond Zelf heeft geopenbaard. Dan zijn we de rechte 'men'. Lezer, bent u ook wellicht zulk een 'men'?

Hem Raad noemen doen we alléén als we alleen God overhouden. Niemand kan zeggen Jezus de Heere te zijn, dan door de Heilige Geest.

Sinds wanneer plegen christenen aanslagen in de hoofdsteden van Europa?

De islam een oordeel van God? [1]

De ernst van de situatie

De opkomst van de islam geeft reden tot veel zorg. In twee eerdere artikelenseries ("Moslims aan de poort" en "Huize Europa in verwarring") hebben we daarop gewezen. Ditmaal willen we de lijnen doortrekken in het licht van de vraag: is de islam wellicht een oordeel van God? Dat de situatie ernstig is mag duidelijk zijn. In dit artikel geven we daarvan enkele voorbeelden.

ds. C. Sonneveld,
Krabbendijke

Een klimaat van haat

Eind augustus 2016 verscheen een rapport van de Pakistaanse Nationale Commissie voor Gerechtigheid en Vrede (NCJP). De conclusies waren niet mals: schoolboeken in Pakistan staan vol met aansporingen tot haat jegens niet-moslims. Christelijke helden uit het verleden worden weggezuiverd en ingewisseld voor de nieuwe rolmodellen: gewapende strijders voor de islam. Het gebruik van dit lesmateriaal veroorzaakt een toename van geweld en religieus fanatisme in het Zuid-Aziatische land. Asma Bukhari, een moslim die verantwoordelijk is voor de wetgeving in Pakistan, stelde tegenover AsiaNews dat het de verkeerde kant op gaat met zijn land: 'De baarden worden langer, terwijl de humaniteit verdwijnt'. Waren er vroeger goede relaties tussen moslims en christenen, thans wordt de christelijke minderheid naar de zijlijn gedrukt en leeft zij in dagelijkse angst voor ontvoering en geweld.

Van zachte drang naar harde dwang

Het lijkt erop dat prof. Eitan Azani, onderdirecteur van het Israëliëse Instituut voor Terrorismebestrijding, gelijk krijgt. Volgens

hem is de islam bezig in rap tempo de wereld te veroveren. Met harde, maar vooral ook met zachte hand. Dat laatste blijkt onder meer uit de praktijk van de "dawa", een Arabisch woord dat "een uitnodiging of aansporing doen" betekent. In werkelijkheid houdt deze term veel meer in. Via het stichten van scholen en het verstrekken van sociale voorzieningen probeert men te komen tot een wereldwijde islamitische maatschappij. Wat begint als dawa eindigt bovendien vaak in jihad, bijvoorbeeld in de vorm van aanslagen. Het gaat van zachte drang naar harde dwang. Het grote probleem van dawa-activiteiten is dat ze zich doorgaans binnen de grenzen van de wet afspelen. 'Als je daar wat tegen probeert te ondernemen', zegt Azani, 'krijg je direct het verwijt dat je de vrijheid van meningsuiting beperkt of aanzet tot haat' (RD, 12 maart 2013).

Van prikkelende columns en een nieuwe Van Dale

Een moslimmeisje ging onlangs vol in de aanval middels een column in een Rotterdamse krant. Waarom moest iedereen zo nodig vrij zijn met Pasen? Was dat christelijke feest soms belangrijker dan het islamitische Suikerfeest? Was de dood van Jezus (het meisje sprak op denigrerende wijze over "de heer Christus") erger dan het sterven van miljoenen die honger lijdten? Ik zal niet verder citeren uit dit godslasterlijke stukje. Het is zo al erg genoeg. Maar het is wel tekenend voor wat er gebeurt. Terwijl christenen steeds meer worden weggedrukt uit de media, krijgen islamitische immigranten een podium om hun gram te spuwen over de waarden van een land dat hen gastvrij heeft opgenomen. Deze omslag is ook merkbaar in het stan-

Intro

daardwoordenboek voor de Nederlandse taal. De nieuwe "Van Dale" constateert in een begeleidende notitie dat het christelijk idioom snel terrein verliest in het hedendaags taalgebruik. Het gaat dan niet alleen om de invloed van de Statenvertaling, maar ook om de Bijbeltaal op zich. Ook geeft men aan dat er uit de islam twee keer zoveel woorden in de nieuwe woordenlijst opgenomen zijn als uit de Bijbel ("Bewaar het pand", 1 december 2015). Wie zou niet wenen?

Geen gelijke monniken, wel gelijke kappen

Zijn er dan geen mensen die het sluipende gevaar van islamisering onder ogen zien? Die zijn er zeker. De laatste tijd gaan er steeds meer stemmen op om de macht van de strenge islam in te perken.

Waren er vroeger goede relaties tussen moslims en christenen, thans wordt de christelijke minderheid naar de zijlijn gedrukt en leeft zij in dagelijkse angst voor ontvoering en geweld.

De maatregelen die men daartoe neemt slaan echter als een boemerang terug op alle godsdiensten in Nederland. Ineens vindt men ook het christendom "eng". Het reformatorisch gedachtegoed wordt als "fundamentalistisch" bestempeld. Vanuit het principe "gelijke monniken, gelijke kappen" eist de overheid thans – om maar iets te noemen – dat niet alleen moskeeën maar ook kerken websites opzetten met transparante informatie over doelstellingen en geldstromen. Allemaal dezelfde "kap" op dus. Maar gaat het wel over gelijke "monniken"? Sinds wanneer ontvangen kerken geld uit het buitenland om staatsgevaarlijke activiteiten te financieren? Sinds wanneer plegen christenen aanslagen in de hoofdsteden van Europa? De ernst van de huidige ontwikkelingen is duidelijk voor iedereen die het maar zien wil. Gaat het bij de islam om een oordeel van God? Met die vraag willen we ons in de volgende artikelen bezighouden.

(wordt vervolgd)

U heeft waarschijnlijk gemerkt dat de rubriek 'Even maar' is gestopt. Na een tijdje 'even niet' hoop ik op aandringen van de andere redactieleden onder de titel 'Dat wil zeggen' wekelijks wat met u als lezer te delen. Het gaat dan vooral om zaken te verduidelijken uit de Schrift, uit de belijdenis of zomaar iets uit een preek. Bij wijze van uitzondering zou het ook eens iets kunnen zijn als toelichting waarom de redactie iets wel of niet doet. Verder zal wekelijks onderaan deze kolom plaats worden ingeruimd voor de Westminster belijdenis of catechismus. Dit gerijpte geloofsgetuigenis van de puriteinen wil ik zo graag onder uw aandacht brengen. Trouwens, dat is in de jaren veertig in ons blad ook al eens gebeurd. Dus we staan in een goede traditie. Zoals u weet maken we daarbij dankbaar gebruik van de goed leesbare vertaling van dr. A. Baars en zijn dochter, uitgegeven bij De Banier onder de titel 'Gewogen woorden'. De inhoud van 'Dat wil zeggen' zal als regel losstaan van dit wekelijks citaat uit de Westminster. De vele verwijsteksten daarbij mogen onze aandacht beslist niet ontgaan.

U weet dat onze jaargang niet gelijkloopt met het kalenderjaar. We zijn sinds oktober bezig met onze 95ste jaargang. Deze editie van De Saambinder is nummer 14, als eerste nummer van het jaar 2017, zoals u op de omslag kunt zien. Misschien moet dit voor de overzichtelijkheid nog eens gelijk worden getrokken. Maar dit terzijde.

Aan het begin van dit nieuwe jaar starten we ook met een bescheiden rubriek voor onze kinderen en jongeren. De rubriek Meelezen, die in 2016 was gewijd aan een geschrift van ds. G.H. Kersten, zal in het jaar 2017 opnieuw worden verzorgd door een Zeeuwse ambtsdrager, die zich hier wekelijks belangeloos voor inzet. De bedoeling van deze rubriek is om het gedachtegoed van ons voorgeslacht levend te houden, voor jong en oud. Vandaar nu onze keus voor een geschrift van ds. B. Smytegelt. Iedere week een klein stukje, om er niet van te vervreemden. Meer nog, om het te mogen liefkrijgen. Laten we elkaar opwekken tot lezen, tot lezen van geschriften van onze ouden. Want ze hebben ons wat te zeggen! Veel zelfs.

v. A.

“

Vraag 55: Hoe doet Christus voorbede?

Antwoord: Christus doet voorbede door op grond van de verdienste van Zijn gehoorzaamheid en offer hier op aarde¹, voortdurend in onze natuur voor de Vader in de hemel te verschijnen.² Dit doet Hij om openlijk Zijn wil bekend te maken dat wat Hij door Zijn gehoorzaamheid verdiend heeft aan alle gelovigen wordt toegepast.³ Hij weerlegt alle beschuldigingen die tegen hen gemaakt worden⁴ en ondanks hun dagelijkse tekortkomingen, bewerkt Hij vrede in hun geweten⁵, een vrijmoedige toegang tot de troon van de genade⁶ en aanneming van hun persoon⁷ en hun dienst.⁸

DE GROTE CATECHISMUS VAN WESTMINSTER

Overgenomen uit 'Gewogen Woorden', Thera Tanis-Baars/prof.dr. A. Baars, de Banier Uitgeverij
1. Hebr. 1:3 - 2. Hebr. 9:12,24 - 3. Joh. 3:16; Joh. 17:9,20,24 - 4. Rom. 8:33-34 - 5. Rom. 5:1-2; 1 Joh. 2:1-2
6. Hebr. 4:16 - 7. Ef. 1:5-6 - 8. 1 Petr. 2:5

De taal der bevinding [19]

Een aangebonden leven

ds. J. Schipper,
Leerdam

In Gods Woord worden enkele profetessen genoemd, waaronder de weduwe Anna. Dat waren begenadigde vrouwen. Maar ik geloof dat er nog wel meer geweest zijn de eeuwen door. Een voorbeeld?

In 1884 werd in Rijssen geboren Mientje Vrijdag. De Heere had deze vrouw versierd niet alleen om met stichting te spreken, maar ook om voor te gaan in het gebed. Dan kwam wel openbaar dat ze de Geest der genade en de Geest der gebeden had ontvangen. Een lastdrager voor Gods Kerk en voor land en volk. Ze mocht veel een nabij leven met de Heere hebben. Haar leven was in de gemeenschap met God. Ze kon op de gezelschappen onderwijs geven. Als er weinig vrijmoedigheid was om te spreken, zei ze: 'Onderzoek het eens tussen de Heere en uw ziel wat de oorzaak ervan is.'

Weduwe

In 1913 trad ze in het huwelijk, maar nog geen acht maanden later stierf haar man. Zo werd ze spoedig weduwe. De profetes Anna mocht haar man zeven jaren hebben, maar is derhalve ook vele jaren weduwe geweest. En dat gemis moet dan steeds worden ingeleefd. Maar toch..., hoe groot is het als dan de Heere komt te vertroosten en we in Zijn gemeenschap mogen delen.

Mientje Vrijdag kon na het sterven van haar geliefde man enkele maanden niet onder God bukken en buigen. Haar vlees verteerde van smart en droefheid. Maar de soevereine God heeft om Christus' wil haar vernederd door Woord en Geest. En daarna heeft ze die opstand nooit meer zo gekend. Ze was een moeder in Israël.

Anna leefde te midden van al het rumoer en de afval. Met die wereld kon ze niet mee. Ze leefde eenzaam en alleen in de vreze Gods en ze gaf de tijd die haar nog vergund was aan de dienst des Heeren. Zo was deze vrouw gedurig in de tempel te vinden. Ze was lange jaren weduwe. Maar dat is ze ook van binnen geweest. Ze had het in haar leven geleerd een buitenstaander te zijn. Uit haar gemis had ze tot God leren roepen. En nu kon haar gemis alleen door Christus vervuld worden. De belofte van de beloofde Messias was ook haar geschonken. Het was haar persoonlijk toegezegd. En bij ogenblikken mocht ze er door genade zo op hopen. De beloften hebben haar levende werkzaamheden gegeven. Daar was een uitzien verlangen. Ze lag

maar steeds aan de hemel gebonden. Ze had, zo mogen we wel zeggen, een aangebonden leven. Ze was er nacht en dag mee bezig, dat wil zeggen haar leven werd in beslag genomen door de dienst des Heeren. Weet u hoe dat komt? Omdat dat verlangen zo sterk was en ze de weg niet wist. Het was steeds maar: 'Ik hoop in al mijn klachten op Zijn onfeilbaar Woord'. En zo is ze maar aan het bidden en vragen en onderzoeken. U kunt niet beter doen!

Als een waterstroom

Het is een voorrecht wanneer er gemeenteleden gevonden worden en ook ambtsdragers met een nabij leven. Een dochter van ds. Joh. van der Poel, in leven predikant van de Oud Gereformeerde Gemeenten, vertelde eens dat er een moeilijke tijd aanbrak voor het gezin, toen in 1936 de eerste echtgenote van ds. Van der Poel overleed: 'Ook de oorlogsjaren waren niet gemakkelijk. Maar als vader dan nog maar bij ons was, dan voelden we ons veilig. We schuilden altijd bij hem. Als hij weg moest, gingen wij mee. Hij was een gewone vader, maar zijn geloof in de Heere heeft altijd indruk op ons gemaakt. Als vader ergens geloof voor had, meenden we, dan gebeurde 't ook. En als hij er geen geloof voor had, dan gebeurde het niet. Hij was helemaal geen waarzegger of zo, geen profeet, maar vader had wel een diep gevoel van dingen die zouden gebeuren. Zo'n aangebonden leven had hij. Goedbeschouwd liep hij altijd als een waterstroom Hem aan. En dat gaf aan ons gezinsleven een grote brok ernst!'

Nieuwjaarswens

We eindigen met een nieuwjaarswens van de hoofdredacteur van De Saambinder op de grens van 1959 en 1960. Ds. L. Rijksen schreef: 'In het bijzonder beware de Heere ons opkomend geslacht, waar zoveel aanvallen op hen gedaan worden om ze weg te slepen in een richting, die onze natuur wel streeft, doch, als de Heere het niet verhoedt, ten verdere voert. En daar in ons geen kracht is, geve Hij een aangebonden leven aan de troon Zijner genade en doe Hij het onderwerpelijk inleven, dat Hij trouw houdt in eeuwigheid en nooit zal laten varen het werk Zijner handen.'

Noorse Broeders

De Noorse Broeders zijn de afgelopen tijd in verschillende opzichten negatief in beeld. De Belastingdienst heeft de ANBI-status ingetrokken van de stichting Hippo Mundo Charity. De goededoelensstichting van de Noorse Broeders is de afgelopen jaren gebruikt om belasting te ontwijken, zo kunnen we lezen in het Reformatorisch Dagblad van 19 december.

ds. W. Silfhout,
Capelle a/d IJssel

De Noorse Broeders heten officieel Christelijke Gemeente Nederland. Ze zijn onderdeel van de Brunstad Christian Church, een in Noorwegen ontstane internationale beweging met 40.000 leden. De geloofsgemeenschap is begin vorige eeuw gesticht door Johan Oscar Smith. Noorse Broeders geloven dat de mens de zonde kan overwinnen. Bij Jezus' terugkeer - die aanstaande zou zijn - mogen degenen die hun zonden hebben overwonnen mee naar de hemel. De Noorse Broeders hebben in Nederland 2.000 volgelingen in elf gemeenten. Het hoofdkantoor staat in Stadskanaal.

ANBI-status

De status van Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) geeft belangrijke fiscale voordelen, zoals vrijstelling van vennootschapsbelasting, giftenaftrek voor donateurs en het doen van belastingvrije uitkeringen. De fiscus concludeerde najaar 2014 al dat Hippo Mundo Charity in het Drentse Nieuw-Buinen niet voldoet aan de ANBI-voorwaarden. De stichting zou zich onder meer bezighouden met verboden „bancaire activiteiten”. NRC Handelsblad wijdde de afgelopen maanden uitgebreide artikelen aan de Noorse Broeders. Aan de hand van honderden interne documenten en 200.000 e-mails wordt het genootschap beticht van overtreding van de Arbeidstijdenwet onder andere door

kinderen in te zetten voor allerlei bedrijfsmatige activiteiten en door nachtarbeid van jongeren van 16 en 17 jaar toe te staan. Allerlei andere malafide praktijken worden in dat artikel genoemd. Alles met het oog op de inkomsten voor de kerk. Ook zou het dienen tot zelfverrijking door leidende figuren. In het zeer uitgebreide netwerk van 50 stichtingen en 23 bedrijven loopt als een rode draad het doel om zoveel mogelijk belasting te ontduiken, aldus NRC Handelsblad. Het is opmerkelijk dat juist een christelijke stroming, die de leer van het perfectionisme aanhangt, tot dit soort malversaties komt.

Beeld van de kerk

Het is uiteraard niet onze bedoeling om alle mogelijke misstanden bij de Noorse Broeders te bespreken. De Inspectie SZW, voorheen Arbeidsinspectie, en de Belastingdienst doen er onderzoek naar. Al vertoont het genootschap van de Noorse Broeders kenmerken van een sekte door de sterke gerichtheid op de persoon van de leider, Kåre Johan Smith, kleinzoon van de oprichter en de eenzijdige aandacht voor een aspect van de geloofsleer, namelijk de levensheiliging, toch zullen velen die van deze zaken kennismaken weer gesterkt worden in hun negatieve beeld over de kerk in het algemeen. Dat beeld is toch al niet zo rooskleurig. Wij, christenen, hebben echter de dure plicht

om te voorkomen dat dit negatieve beeld niet versterkt wordt, zowel persoonlijk als kerkelijk. De wereld kijkt naar ons. En de wereld zal niet nalaten de vinger te leggen op alles wat een christen verkeerd doet. Als een christen zich misdraagt, krijgt dat meer aandacht dan als een niet-christen dat doet. Daarom liggen er in de gebeurtenissen rondom de Noorse Broeders lessen voor ons allemaal.

Lessen

Eerlijk duurt het langst. Als we iets op onrechtmatige wijze verkrijgen, kan het wel zeer toenemen, maar we zullen er niet lang plezier van hebben. Wat we door woeker, afpersing, bedrog of verdrukking van de armen vergaderen, kan binnen korte tijd wel tot een groot bezit uitgroeien, maar het zal blijken niet duurzaam te zijn voor de tijd en in het bijzonder niet voor de eeuwigheid. Eigenlijk zou het vanzelfsprekend moeten zijn dat christenen het nauwer nemen met de belastingmoraal dan niet-christenen. Het past christe-

In het kerkelijk leven mogen er ook op financieel gebied geen dingen gebeuren die het daglicht niet kunnen verdragen.

nen niet de belasting te ontduiken. Dat kunnen we toch niet met ons geweten in overeenstemming brengen? Ook van wat we op dit terrein doen, zullen we eenmaal rekenschap moeten afleggen. We hebben ook hierin een voorbeeldfunctie. Ook onze belastingmoraal bepaalt hoe we overkomen in de maatschappij. Dat geldt overigens niet alleen ten opzichte van de fiscus, maar ook als het gaat om wetgeving op ander gebied, ook die van de arbeid. Dan mogen we onszelf de vraag wel stellen of onze handel en wandel in overeenstemming zijn met Gods Woord. In het kerkelijk leven mogen er ook op financieel gebied geen dingen gebeuren die het daglicht niet kunnen verdragen. Er gaan ook in onze gemeenten en in het kerkverband grote bedragen om. Een voorrecht dat de Heere telkens de harten neigt, opdat de zaken van Zijn Koninkrijk voortgang mogen vinden. Op geen enkele wijze mag de gedachte ontstaan dat juist de kerk zich bedient van constructies die ten doel hebben belasting te ontduiken.

Reformatieherdenking

ds. C.J. Meeuse

Laat ieder in de wereld weten,
Wat God op aarde heeft gedaan.
Hij heeft de mensen niet vergeten,
Maar deed uit hen Zijn Kerk ontstaan.
Z' is Christus tot een bruid gegeven.
Hij riep haar uit haar zondendood,
Gaf het door Hem verdiende leven.
Zij is de Zijne; God is groot!

Soms raakte Christus' bruid aan 't kwijnen,
Verviel zij zelfs tot hoererij
Dan leek de liefde te verdwijnen,
Maar als Hij kwam, herstelde zij.
Hij bleef steeds naar Zijn bruidskerk vragen
En Hij herstelde haar in nood
Uit wonder, eeuwig welbehagen;
O wond're heilbron! God is groot!

Eens ging de bruid haar pracht vergooien,
Toen ze door 't pausdom werd misleid.
Ze moest zichzelf in lompen tooien:
Haar loze zelfgerechtigheid.
Genade wordt niet ingegoten,
Een aflaat redt niet van de dood.
De Bruidegom leek wel verstoten,
Maar Hij hervormde. God is groot!

De Reformatie is gegeven
Als een vernieuwing door Gods hand.
Gods Woord werd weer tot norm verheven,
Dus moest het pausdom aan de kant.
Nu zag men Rome's dwaalleer zwichten,
want Luther legde 't kwade bloot;
Calvijn en Zwingli werden lichten
door Gods genade. God is groot!

De duivel wil Gods Kerk verdelgen,
Vervolgt haar overal op aard'.
Hij wil Gods kinderen verzwelgen.
We zien dat hij de bruid niet spaart.
Hij wil door twist verdeeldheid zaaien;
Hij voedt de trots, is nog niet dood.
Maar God zal Zelf Zijn oogst wel maaien
En binnen brengen. God is groot!

Wil, Heere, aan Uw Kerk gedenken
En reformeer haar meer en meer,
Opdat zij U niet weer zal krenken.
Herstel haar daarom altijd weer.
Leer U ons trouw en biddend strijden
Uit kracht van 't bloed dat U vergoot.
Dat zo Uw liefde ons mocht leiden
En wij steeds zeggen: God is groot!

Laat ieder in de wereld weten
Gods Kerk mag door Zijn gunst bestaan.
Hij heeft Zijn bruidskerk niet vergeten,
maar Christus' bruidskleed omgedaan.
Zo mag zij overal verschijnen
Tot eer van Hem, Die helpt in nood.
Nee, Christus' bruid zal nooit verdwijnen.
Hij blijft haar dienen. God is groot!

(wijs: Psalm 118)

Bij het verlaten van de Westerkerk [1]

Op 25 en 26 januari aanstaande hoopt de Generale Synode 2016 voor de laatste keer in vergadering bijeen te komen. Het zijn ook de laatste synodevergaderingen die in de Westerkerk te Utrecht worden gehouden. Voor de Generale Synode van 2019 is Gouda als vergaderplaats aangewezen.

J.P. Sinke,
Krabbendijke

Sinds het ontstaan van de Gereformeerde Gemeenten heeft de Generale Synode slechts op een beperkt aantal plaatsen vergaderd. Twee vergaderplaatsen springen er daarbij uit: Rotterdam en Utrecht. In Rotterdam vergaderde men in het bekende kerkgebouw aan de Boezemsingel en in Utrecht in de kerkgebouwen aan de Boothstraat en de Catharijnekade.

Eén of twee dagen

De vergaderingen in Rotterdam beperken zich tot de periode 1907-1941. In die jaren komt men elf keer in de Maasstad bijeen. Andere vergaderplaatsen uit die periode zijn Middelburg (1908 en 1928), Goes (1909), Krabbendijke (1912) en Barneveld (1934). Overigens duren de synodevergaderingen aanmerkelijk korter dan in onze tijd. Meestal heeft men aan één of twee dagen genoeg, zelfs als er moeilijke punten op de agenda staan, zoals in 1931, wanneer er uitvoerig over het genadeverbond wordt gesproken en er leeruitspraken worden geformuleerd.

Verder is het gebruikelijk dat de afgevaardigden die van ver komen blijven overnachten. 'Zij, die logies begeeren, gelieven daarvan tijdig opgave te doen aan den

scriba', zo laat de Rotterdamse kerkenraad op 9 mei 1940 in De Saambinder weten. Ook decennia later is het niet ongebruikelijk dat de afgevaardigden 's avonds niet meer naar huis terugkeren. Zo schrijft de kerkenraad van Amersfoort op 17 juni 1971: 'Wanneer er afgevaardigden zijn welke nachtlogies en ontbijt wensen, dan moeten zij dit zo spoedig mogelijk opgeven aan de scriba van de roepende kerk, de Eerw. Heer N.W. Schreuder, Hogeweg 119, Amersfoort.'

Synode van Dordrecht

Sinds 1944 vergadert de Generale Synode in Utrecht. Een uitzondering hierop vormt de Synode van 1968, die op verzoek van de kerkenraad van Dordrecht in het kerkgebouw aan het Kasperspad in de Drechtstad bijeenkomt. De reden hiervan is dat het dan 350 jaar geleden is dat de Nationale Synode van 1618/1619 in Dordrecht werd gehouden. In zijn openingswoord staat ds. D. Hakkenberg daar ook bij stil en worden er 'enkele bijzonderheden gememoreerd uit de strijd onzer vaders met de remonstranten'.

Een andere uitzondering vormt de Synode van 1997, die in Amersfoort wordt gehouden en slechts één dag duurt.

In de Acta van de verschillende synodes valt verder op dat men tussen 1907 en 1913 jaarlijks bijeenkomt. De reden hiervan is 'de jonkheid der vereeniging en om in de moeilijkheden te voorzien'. Overigens wordt dit besluit (in 1908) niet zonder slag of stoot genomen. Ds. G.H. Kersten is van mening dat men hiermee afwijkt van het eerder genomen besluit 'om volgens en naar de Dordtsche Kerkorde (DKO) te leven'.

Ds. G. van Reenen is het daar op zich wel mee eens, maar merkt op dat de DKO het niet verbiedt om tussentijds te vergaderen. Met 14 tegen 9 stemmen wordt daartoe dan ook besloten. Wel wordt door de 'tegenstanders' bedongen dat dit besluit jaarlijks opnieuw wordt gezien. Uiteindelijk resulteert dit erin dat men vanaf 1913 om de drie jaar vergadert. Alleen in uitzonderlijke gevallen wordt de Generale Synode eerder bijeengeroepen.

Van 24 naar 40 afgevaardigden

Een ander opvallend punt is dat de afvaardiging naar de Generale Synode de eerste decennia anders is geregeld dan tegenwoordig. Zo vaardigen de zes classes waaruit het kerkverband bestaat (Goes, Middelburg, Tholen, Rotterdam, Amsterdam en Barneveld) vanaf 1908 in principe elk twee predikanten en twee ouderlingen af, in totaal 24 personen. Zijn er te weinig predikanten in een classis, dan nemen ouderlingen hun plaats in.

Vanaf 1916 vaardigen de noordelijke en zuidelijke Particuliere Synode elk 12 personen af. In 1947 zijn er voor het eerst 36 afgevaardigden aanwezig, afkomstig uit de Particuliere Synodes Zuid, West en Oost. De huidige samenstelling van de Generale Synode, met in totaal 40 afgevaardigden, afkomstig uit de vier verschillende Particuliere Synodes, is sinds 1968 in gebruik.

Vanaf 1968 is ook een vast patroon ten aanzien van de roepende kerk te ontdekken. In de periode 1907-1965 fungeert Rotterdam-Centrum zes keer als roepende kerk, Middelburg vier keer, Barneveld en Utrecht drie keer, Goes twee keer en Gouda, 's-Gravenhage, Leiden, Rijssen, Rotterdam-Zuid, Tholen en Vlaardingen één keer. Vanaf 1968 wordt er een roulatiesysteem gehanteerd en treedt er om de drie jaar een andere gemeente uit een van de Particuliere Synodes op als roepende kerk.

(wordt vervolgd)

Nieuw

A. Janse-Pieterman, 's-Gravenpolder

Waar zie jij naar uit in dit nieuwe jaar? Je kunt vast genoeg dingen opnoemen. Weet je wat een meisje eens bovenaan haar verlanglijstje had gezet: 'Dat wij een dominee mogen krijgen'.

Misschien denk je wel: Dat is apart. Nou, eigenlijk helemaal niet. Weet je waar zij naar uitzag? Ze zag er naar uit dat de Heere de preken van de dominee zou willen zegenen waardoor óók haar hart vernieuwd zou mogen worden. Zij wist dat dit écht het grootste geschenk is wat je ooit kunt krijgen. Of je nu jarig bent of niet. Dat kunnen je ouders je niet geven, je opa en oma, je broers en zussen niet (als je die mag hebben). Niemand. Niemand?

Ja! De Heere Zelf! Lees maar wat er staat in Ezechiël 36 vers 26a: 'Ik zal u een nieuw hart geven'. Dan zal de Heere jou al je zonden laten zien, maar ook wie Hij wil zijn voor een jongen of meisje die alleen maar verdiend heeft om verloren te gaan.

Wat is daarom hét allerbelangrijkste in dit nieuwe jaar? Dat je de Heere mag (leren) kennen. Dat is nog veel mooier dan alle cadeaus die je maar kunt opnoemen. Wanneer ben je nu écht gelukkig? Als Hij je hart vervult en het niet meer gaat om wat jij nodig hebt en wil, maar het je gebed is: 'Heere mag ik U dienen met heel mijn hart, hier op aarde en straks voor eeuwig in de hemel?'

Dat wens ik jou toe aan het begin van dit nieuwe jaar. Dat ook door deze nieuwe

rubriek Gods Woord 'nieuw' voor je mag zijn of worden! Dan zal je er naar uitzien om vóór en met de Heere te mogen leven. Wat staat er in jouw leven bovenaan?

*een trouwe
dienstknecht van God*

MAARTEN LUTHER

H. van Dam

Het is op een vroege morgen in de maand november van het jaar 1483. In het mooie dorpje Eisleben, ver weg in het grote Duitsland, slapen de meeste mensen nog. Maar niet in het huis van Hans Luther. Nee, daar hebben ze de hele nacht niet geslapen. Midden in de nacht is hier een kindje geboren, een jongetje. Wat een blijdschap!

Ja, vader en moeder Luther zijn al eens eerder blij geweest. Maar al heel gauw veranderde toen de blijdschap in groot verdriet. Het jongetje stierf toen het nog maar enkele dagen oud was. O, als dit zoontje nu maar mag blijven leven! Het is nog vroeg in de morgen van de nieuwe dag als we vader Luther het huis uit zien gaan. Wat heeft hij in zijn armen? Het is het jongetje, dat nog maar enkele uren oud is!

Kijk, vader loopt haastig door de stille straten van Eisleben naar de Petruskerk. Daar, in de kerk, moet het jongetje gedoopt worden. Ja, dat moet zo vlug mogelijk gebeuren. Want als het jongetje zou

sterven, voordat het gedoopt is, zal het niet in de hemel komen. Als het gedoopt is en het sterft daarna, gaat het wel naar de hemel. Ja, zo dachten de mensen toen. Het is waar dat kinderen gedoopt moeten worden. Maar het is niet waar dat door het water van de Doop de zonden worden afgewassen. Het is erg dat dat gezegd wordt in de Roomse kerk. De mensen denken dan dat bekering niet nodig is. Bij de Doop zegt de Heere, dat Hij dat kan en wil doen, omdat de Heere Jezus, de Zoon van God, gestorven is. Even later wordt het jongetje door de pastoor in de kerk gedoopt. Dan horen we ook zijn naam. Martinus heet hij. Hij zal Maarten genoemd worden.

vervolgverhaal

1

Boekennieuws

"Ook dat was Rotterdam", door W.B. Kranendonk; uitg. De Banier, 247 blz.; € 24,95

Ook dat was Rotterdam

Als je als oud-Rotterdammer het boek "Ook dat was Rotterdam" in handen krijgt, blijft het niet bij doorbladeren. De inhoud roept meteen gevoelens van herkenning en weemoed op. Volgens het voorwoord van de auteur kan het boek het beste getypeerd worden als een aantal impressies van de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw. Gekozen is voor een ruimhartig citeren van persoonlijke ervaringen en fragmenten uit kerkelijke bladen. Een extra verdrietige reden om herinneringen boven te halen is, dat er van het bloeiende kerkelijk leven van die tijd in Rotterdam helaas zo weinig is overgebleven.

De hoofdstukken over het godsdienstig en dagelijks leven tellen samen honderd bladzijden van het bijna 250 bladzijden tellende, royaal geïllustreerde, boek. In de Inleiding komt het godsdienstige leven aan de orde onder het opschrift "Er lag beslag". Vroeger kenden jong en oud de betekenis van deze vaak gebruikte uitdrukking: De prediking van Gods Woord had indruk gemaakt. Stilzwijgend ging men naar huis.

In het kort wordt het bloeiende - maar afnemende - kerkelijke leven getekend in de naoorlogse jaren van de verwoeste en herbouwde stad. Meerdere predikanten hebben vroeger een beroep naar de havenstad mogen aannemen met de woorden: 'Ik heb veel volk in deze stad' (Hand. 18:10). De verhalen over het bevindelijke leven van

Gods kinderen zouden met veel voorbeelden kunnen worden uitgebreid.

De foto's bij de hoofdstukken over het dagelijks leven geven gezellige huiselijke tafereeltjes weer met vooral moeder als de spil van het gezin. Vaders -vooral van grote gezinnen- moesten in die jaren vaak overwerken. Het hoofdstuk "Zang en spel" tekent de ontwikkeling van het orgelspel en de eerste zangverenigingen. Wat bracht dat de gemoederen in beweging! Het slothoofdstuk, "Naar een andere tijd", beschrijft in sobere bewoordingen dat de wereld meer en meer binnendringt.

Een boek als "Ook dat was Rotterdam", met veel ervaringen van mensen die de beschreven geschiedenis zelf beleefd hebben, geeft natuurlijk altijd een enigszins gekleurd beeld. Het is beslist de moeite waard om kennis te nemen van dit aansprekende lees- en kijkboek.

K. Karels, Veenendaal

"Een dag van rust. Het vierde gebod in de praktijk", ds. W.A. Zondag; uitg. De Banier, Apeldoorn, 2016; 112 blz.; € 9,95.

Een dag van rust. Het vierde gebod in de praktijk

De wekelijkse rustdag staat onder zware druk. De bijzondere betekenis van de zondag wordt in politiek en maatschappij steeds minder onderkend, met alle trieste gevolgen van dien. Het is in dat licht dan ook begrijpelijk dat op de komende vergaderingen van onze Generale Synode eind januari de zondagsarbeid (opnieuw) onderwerp van bespreking zal zijn. Bezinning hierop is broodnodig, want de onderhouding van Gods dag raakt de kern van de godsdienst.

Daarom is het goed dat ds. Zondag de artikelenserie over de rustdag, eerder in De Saambinder verschenen, heeft uitgewerkt tot een handzaam en inzichtelijk boekje. Daarin komen diverse aspecten van de zondagsviering aan de orde. In de eerste hoofdstukken worden vooral de inzetten van de sabbat, de Bijbelse strekking van dit gebod en de overgang naar de zondag behandeld. Dat laatste is zeker niet overbodig, omdat er in onze tijd een tendens zichtbaar is om ook op dit punt terug te gaan naar de Joodse inzetten.

De volgende hoofdstukken zijn vooral gewijd aan de praktische vormgeving van de zondagsviering, met inbegrip van een goede voorbereiding en een juiste nabetrachting, zie het hoofdstuk "Maandag houden". In dit deel van het boekje worden veel praktische adviezen gegeven voor de rustdagviering in het gezin. Het boekje is als zodanig ook een belangrijke bijdrage aan een goede invulling van onze huisgodsdienst.

In het slothoofdstuk verloochent ds. Zondag zijn verleden als deskundige op het terrein van het arbeidsrecht niet: dit deel van het boek is gewijd aan arbeid op de rustdag en de arbeidsrechtelijke problemen die in toenemende mate worden ondervonden als sprake is van verplichting tot niet-noodzakelijke arbeid op zondag.

Het boekje is geschreven in een heldere en aansprekende stijl en is ook voor jongeren zeer toegankelijk. Bij het karakter van een dergelijke publicatie behoort dat niet alles even ver uitgediept kan worden. Heel waardevol en verhelderend zijn de vele in kaders geplaatste en vaak treffende passages uit werken van onze oudvaders en andere theologen. Het is ook geschikt voor bezinning in verenigingsverband.

J.T. van den Berg, Nunspeet

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Bedankt:

voor Arnhem,
ds. A.T. Vergunst te Waupun (Wisconsin, VS);
voor Grand Rapids-Covell Avenue (VS),
ds. F. Mulder te Rhenen;
voor Leiderdorp en Waardenburg,
ds. J. van Laar te Rijssen-West;
voor Lynden (Washington, VS),
ds. E. Hakvoort te Norwich (Canada);
voor Markham (Canada),
ds. J.B. Zippro te Groningen;
voor Rotterdam-Alexanderpolder,
ds. S.W. Janse te 's-Gravenpolder;
voor Sioux Center (VS),
ds. W. Harinck te Moerkapelle;
voor Westkapelle, ds. C. van Ruitenburg
te Krimpen aan den IJssel.

VERHUIZING DS. C. NEELE

Begin deze week is ds. C. Neele verhuisd van zorgcentrum Nebo naar verpleeghuis Salem in Ridderkerk. De zorgen in en rond het gezin Neele zijn groot. Mevrouw Neele verblijft nog in het Maasstad ziekenhuis te Rotterdam alwaar er behandeling en therapie gevolgd wordt. Als er wegen gegaan moeten worden die moeilijk, donker en onbegrepen zijn, mag er wel bij de voortduur gebed zijn voor onze geliefde predikant en zijn gezin. De God aller genade mocht nog in genade en

gunst op het gezin Neele willen neerzien.
Kerkenraad Gereformeerde Gemeente
Poortugaal

THEOLOGISCHE SCHOOL

In het achterliggende jaar heeft de Theologische School diverse giften mogen ontvangen. Zowel persoonlijke giften, maar ook opbrengsten uit acties van (zang)verenigingen of op een andere wijze. Daar zijn we bijzonder verblijd mee. Sommigen hebben we met een eigen brief persoonlijk kunnen bedanken. We hebben niet van alle gevers en geefsters het adres kunnen achterhalen. Langs deze weg willen we graag allen die de Theologische School op wat voor wijze dan ook financieel hebben gesteund, hartelijk bedanken. We hebben daarin liefde en verbondenheid ervaren. De Heere mocht dat bestendigen. Dat het mag dienen tot zegen van onze school, waar wekelijks intensief wordt gewerkt aan het opleiden tot dienaren des Woords. Mag dit belangrijke werk voor het geheel van onze gemeenten een plaats in uw gebed hebben?

Namens het curatorium,
K.H. de Heer, penningmeester

BEVESTIGING EN INTREDE DS. A. SCHREUDER TE BEEKBERGEN

De bevestiging en intrede van ds. A. Schreuder als herder en leraar van onze gemeente

vindt plaats op 18 januari in de Grote Kerk, Loolaan 16 te Apeldoorn. In de bevestigingsdienst (aanvang: 14.30 uur) gaat ds. C.A. van Dieren voor; de intrededienst begint om 19.00 uur. De parkeerruimte bij de kerk is zeer beperkt. Zo nodig kan (betaald) geparkeerd worden bij Orpheus, Soerenseweg 10, tegenover de kerk en bij CODA, Roggestraat 133.

Het adres van ds. A. Schreuder is **m.i.v. 12 januari a.s.**: Keizersmantel 57, 7361 ZM Beekbergen, tel. 055-5061675, e-mail: schreudervdm@kliksafe.nl
Kerkenraad Gereformeerde Gemeente Beekbergen

MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK 2016

* Pag. 145, gemeente BEEKBERGEN

Het woord "Vacant" vervangen door:
Ds. A. Schreuder, Keizersmantel 57,
7361 ZM Beekbergen, tel. (055) 5061675,
e-mail: schreudervdm@kliksafe.nl

* Pag. 227, gemeente

HENDRIK-IDO-AMBACHT

Scriba is nu: A.A. van de Breevaart, De Lieseweg 43, 3343 PD Hendrik-Ido-Ambacht, tel. (078) 6190737, e-mail: scriba@gergemhia.nl

* Pag. 323, gemeente OUD-BEIJERLAND

Het woord "Vacant" vervangen door:
Ds. P. Melis, Jan Lievenslaan 14,
3262 ND Oud-Beijerland,
tel. (0186) 627027.

Berichten

UITNODIGING WINTERCONFERENTIE STUDERENDEN

Alle studenten aan Universiteiten en HBO-instellingen zijn vrijdag 20 januari van harte welkom op de winterconferentie van de Werkgroep voor Studenten van de Gereformeerde Gemeenten. De conferentie begint met een maaltijd. Drs.

E.J. Brouwer verzorgt hierna een lezing over het thema "Duurzaamheid en rentmeesterschap in Bijbels perspectief". Na de pauze volgt een bespreking in groepen. Aansluitend kunnen jullie je vragen voorleggen aan de inleider.

Brouwer, werkzaam bij Woord en Daad,

neemt je mee op reis door de wereld van duurzaamheid en milieu. De reis begint in Uganda en eindigt in Nederland. Onderweg komen we langs verschillende bestemmingen. Het eindstation ben jezelf.

Plaats: Driestar Educatief,
Burg. Jamessingel 2, Gouda.

Tijd: inloop vanaf 17.00 uur;
opening: 17.30 uur; maaltijd 17.45 uur;
aanvang lezing 19.00 uur;
sluiting om ca. 21.45 uur.
Kosten: € 5,- (graag **vooraf** overmaken op
IBAN: NL27RABO0322429994 t.n.v. Stude-
renden Ger. Gem. o.v.v. voor- en achternaam).

Aanmelden kan via onze website www.werkgroepstudenten.nl tot uiterlijk 16 januari

2017. Op onze website kun je meer informa-
tie over de conferentie vinden.

PSALMZANGAVOND TE BARNEVELD

Psalmzangavond op zaterdag 14 januari,
aanvang: 19.30 uur, in de Oude Kerk te Bar-
neveld, m.m.v. de Betuwse bovenstengroep
en Peter Wildeman, orgel. Leiding: ds. J. van
Laar. Collecte t.b.v. Stichting Stephanos.

PSALMZANGAVOND

DV zaterdag 14 januari 2017
Oude kerk te Barneveld
m.m.v. de Betuwse Bovenstengroep
Peter Wildeman; orgel
Leiding: Ds. J. van Laar
collecte t.b.v. St. Stephanos
aanvang: 19.30 uur.

Kerkdiensten

ZONDAG 8 JANUARI 2017

Aalburg 9.30 uur ds. W.J. Karels en 18.00 uur
ds. J. van Rijswijk; Aalst 15.30 uur ds. J.J. van
Eckeveld; Alblasserdam 9.30 uur ds. B. van der
Heiden en 15.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Alphen
a/d Rijn 10.00 en 16.00 uur ds. G. Hoogerland;
Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher;
Amsterdam 19.00 uur ds. A.B. van der Heiden;
Arnhem 18.30 uur ds. J.B. Zippro; Barendrecht
10.00 uur ds. A.J. de Waard en 15.00 uur ds. W.J.
Karels; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur
ds. D. de Wit; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00
uur stud. E.J. Boudewijn; Beekbergen 10.00 en
19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Benthuizen 9.30
en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; Berkenwoude
10.00 en 15.00 uur stud. J. de Kok; Bodegraven
10.00 uur ds. H. Paul en 17.00 uur (H.D.) ds.
C.G. Vreugdenhil; Boskoop 9.30 en 16.30 uur
ds. J.J. Tanis; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. M.T.
Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering
10.00 uur ds. W. Silfhout en 16.30 uur ds. M.J.
van Gelder; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur
ds. A. Moerkerken en 19.00 uur ds. L. Blok; De
Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van
Boven; Delft 19.00 uur ds. J.S. van der Net; Den
Helder 10.00 en 15.00 uur ds. W.A. Zondag;
Deventer 15.00 uur ds. H. van der Heiden; Din-
teloord 14.30 uur stud. M. Blok; Dirksland 10.00
en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 en
15.00 uur ds. J.B. Zippro; Dordrecht 10.00 uur
ds. C. van Ruitenburg en 17.00 uur ds. B. van der
Heiden; Drachten 9.30 en 15.00 uur ds. G. Pater;
Ede 9.30 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Elspeet
10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord
9.30 en 16.00 uur (H.D.) ds. P.G. Heijkamp; Enk-
huizen 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden en 16.00
uur ds. G. Heijkamp; Enschede 16.00 uur ds. R.
Kattenberg; Enter 18.30 uur ds. R. Kattenberg;
Ermelo 15.00 uur ds. A. Verschuure; Goes 9.30
en 18.00 uur ds. S.W. Janse; Gorinchem 10.00
en 16.00 uur ds. L. Blok; Goudswaard 18.00
uur ds. C. van Ruitenburg; 's-Gravenhage 10.00
uur ds. J. Driessen en 15.30 uur ds. W. Harinck;

's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. C.J. Meeu-
se; 's-Gravenzande 16.30 uur ds. J. Driessen;
Haamstede 10.00 en 18.30 uur ds. M. Karens;
Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur ds. J. van
Rijswijk en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Herkingen
14.30 uur ds. C. Sonneveld; Hilversum 19.00 uur
ds. B. Labee; Hoedekenskerke 14.30 uur ds. C.J.
Meeuse; Hoofddorp 18.30 uur ds. H.A. van Zet-
ten; Hoogeveen 19.00 uur ds. A. Schot; Houten
10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 en
15.30 uur (H.D.) ds. J. IJsselstein; Kamperland
10.00 uur ds. C. Harinck; Katwijk aan Zee 10.00
en 17.00 uur ds. A.J. Gunst; Klaaswaal 9.30 en
18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek
19.00 uur ds. G. Beens; Leiderdorp 10.00 uur ds.
J.S. van der Net en 19.00 uur ds. G. Clements;
Lelystad 15.30 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Lisse
10.00 en 16.00 uur ds. H.A. van Zetten; Marknes-
se 15.00 uur ds. E. Hakvoort; Meeuwen 15.00
uur ds. J. van Rijswijk; Meliskerke 9.30 en 14.30
uur ds. S. Maljaars; Middelburg-Zuid 18.30 uur
ds. S. Maljaars; Middelharnis 18.00 uur ds. C.
Harinck; Mijdrecht 10.00 uur ds. M.J. van Gelder
en 19.00 uur stud. W. Mouw; Moerkapelle 9.30
en 18.30 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 16.00 uur
ds. G.W.S. Mulder; Nieuw-Beijerland 9.30 en
18.00 uur ds. A. Vermeij; Nieuwer ter Aa 10.00
en 15.30 uur stud. H.J. Agteresch; Nieuwe-Tonge
18.00 uur stud. J.B. Huisman; Nijkerk 9.30 en
18.30 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Nisse 14.30 uur
ds. S.W. Janse; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur (H.D.)
ds. A. Schot; Ooltgensplaat 9.30 en 18.00 uur
ds. M. Mondria; Oosterland 10.00 en 18.30 uur
ds. J. van Belzen; Oostvoorne 18.00 uur ds. M.H.
Schot; Opheusden 10.00 en 17.30 uur ds. G.M. de
Leeuw; Opperdoes 10.00 uur ds. G. Heijkamp en
18.00 uur ds. W.A. Zondag; Oud-Beijerland 9.30
en 18.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Ouddorp 14.30
uur ds. M.H. Schot; Oudemirdum 19.00 uur ds. J.
IJsselstein; Oude-Tonge 10.00 en 18.00 uur stud.
M. Blok; Poederoijen 14.30 uur ds. E. Bakker;
Poortugaal 19.00 uur ds. H. Brons; Puttershoek
10.00 en 15.30 uur stud. J.B. Huisman; Rhenen

15.00 uur ds. J. Schipper; Ridderkerk-Slik-
kerveer 15.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Rijs-
sen-Noord 9.30 en 14.30 en 18.30 uur ds. G. Bre-
deweg; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. J. van
Laar; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. A.
Schreuder; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00
en 16.00 uur stud. W. Mouw; Rotterdam-Cen-
trum 10.00 en 16.00 uur ds. J.W. Verweij; Rot-
terdam-IJsselmonde 9.30 uur ds. J. Mijnders en
16.30 uur ds. W. Silfhout; Rotterdam-Zuidwijk
16.00 uur ds. J.S. van der Net; Scherpenisse
9.30 uur en 18.30 uur ds. L. Terlouw en 14.00 uur
ds. D.W. Tuinier; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur
ds. A. Verschuure; Scheveningen (zie 's-Graven-
hage); Sint Annaland 14.00 uur ds. L. Terlouw;
Sint Philipsland 14.30 uur ds. J. van Belzen; Sli-
edrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest
19.00 uur ds. J.J. van Eckeveld; Sprang-Capelle
15.00 uur ds. P. Mulder; Terneuzen 10.00 en 15.30
uur ds. P.D. den Haan; Terwolde - De Vecht 14.30
uur ds. R.A.M. Visser; Tricht-Geldermalsen
10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Uddel 10.00 en
18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Urk 10.00 en 17.00
uur ds. A.P. Baaijens; Veenendaal 9.30 en 16.30
uur ds. B. Labee; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur
ds. H. Brons; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. G.J.
Baan; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. D.W. Tuinier;
Wageningen 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. H. van
der Heiden; Westkapelle 9.30 uur en 18.30 uur
ds. C. Hogchem en 14.00 uur ds. G.J. Baan; West-
zaan 16.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Wierden
15.00 uur ds. A. Schreuder; Woerden 18.30 uur
stud. H.J. Agteresch; Wolphaartsdijk 14.00 uur
ds. C. van Krimpen; Yerseke 9.30 en 18.00 uur
ds. C. van Krimpen; Zoetermeer 10.00 (H.D.) en
18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30
uur ds. J.J. van Eckeveld en 15.30 uur ds. A.T. Huij-
ser; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. E. Hakvoort.

DINSDAG 10 JANUARI 2017

Aalburg 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Oosterland
19.30 uur ds. J. van Belzen; Poederoijen 19.30
uur ds. M. Mondria; Rijssen-Noord 19.30 uur ds.

C.A. van Dieren; Terwolde - De Vecht 19.30 uur
ds. E. Hakvoort.

WOENSDAG 11 JANUARI 2017

Barneveld-Zuid 13.45 uur (huw.bev.) ds. K. Boeder; Berkenwoude 19.30 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Leiderdorp 19.30 uur ds. M. Joosse; Nunspeet 19.30 uur ds. A. Schot; Oud-Beijerland 14.30 uur ds. M.H. Schot en 19.00 uur (intrededienst) ds. P. Melis; Rijssen-Zuid 19.00 uur (afscheidsdienst) ds. A. Schreuder; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. J. van Belzen; Stolwijk 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Veenendaal 19.30 uur ds. B. Labee; Zeist 19.30 uur ds. J.J. van Eckevel.

DONDERDAG 12 JANUARI 2017

Barendrecht 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Barneveld-Zuid 19.30 uur (H.D.) ds. G. Beens; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. A. Verschuure; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. J. van Rijswijk; Genemuiden 19.30 uur ds. C. Hogchem; Gravenzande 19.45 uur ds. C. van Ruitenburch; Middelharnis 19.30 uur ds. A. Schot; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. L. Terlouw; Nisse 19.30 uur ds. G. Bredeweg; Oostvoorne 19.30 uur ds. E. Bakker; Ouddorp 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Oudemirdum 19.30 uur ds. J. van Laar; Oude-Tonge 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; Sint Analand 19.30 uur ds. S. Maljaars; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. M. Mondria; Tricht-Geldermalsen 19.30 uur ds. P. Mulder; Uddel 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Waardenburg 19.30 uur ds. D. de Wit; Westkapelle 19.30 uur ds. C. Sonneveld; Zwijndrecht 19.45 uur ds. B. van der Heiden; Zwolle 19.30 uur ds. J.J. van Eckevel.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 8 JANUARI 2017

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 en 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 13.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

EVANGELISATIEPOSTEN

Alkmaar:

Evangelisatiepost 'Bij de Bron', Willem Buytewechstraat 2, 1816 GL Alkmaar; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur.

U bent hartelijk welkom op onze post. Openingstijden: dinsdag t/m zaterdag van 11.00 - 15.00 uur.

Tel. 072-5129195

email info@bijdebronalkmaar.nl

website www.bijdebronalkmaar.nl

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; Evangelisatiepost Bij Simon de Looier; Looiersgracht 70-72.

Tel. 020-6227742.

Samenkomsten iedere zondag 10:30 uur 17:00 uur. U bent van harte welkom in onze evangelisatiepost.

Openingstijden: dinsdag t/m zaterdag van 10:00-12:00 uur en 12:30-16:00 uur. U kunt bij ons ook CD's en boeken kopen. Door uw aankoop steunt u het evangelisatiewerk. Telefonisch of per mail bestellen kan ook: 0252-419560; cvleenen@kliksafe.nl
Bekijk ook eens onze site: www.bijsimondelooier.nl

Breda:

Inloopcentrum 'De Lichtboei', Vriesdongen 1, Breda
Contactadres: info@inloopdelichtboei.nl
Openingstijden: dinsdag en zaterdag 10.00-12.30 uur
Voor actuele informatie: www.inloopdelichtboei.nl

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinseselaan 6-1 te Emmen; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.
Inloophuis de Hoeksteen: Kolhoopstraat 24, Emmen. Openingstijden: elke dinsdag, donderdag, vrijdag en zaterdagmiddag van 13:30 tot 16:30 uur. Tel. 0591 - 653915
www.inloophuisdehoeksteen.nl

Den Haag:

Inloopcentrum 'Het Kompas', Apeldoornselaan 228, Den Haag
De openingstijden van de inloop zijn op dinsdag, vrijdag en zaterdag van 10.30 uur tot 15.30 uur; tussen de middag is de inloop gesloten van 12.30 tot 13.30 uur. De inloop is op woensdag en donderdag geopend van 10.30 tot 12.30 uur, soms ook op donderdagmiddag. U bent van harte welkom. Nadere informatie: www.inloophuishedkompas.nl; u kunt ons ook bellen 070 2050008. Per e-mail: denhaag@bijbelcentrum.nl

Leeuwarden:

Evangelist S. de Visser; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Op vakantie in Friesland? Welkom in onze inloop, die geopend is op donderdag en vrijdag van 11.00 tot 16.00 uur en zaterdag van 11.00 tot 15.00 uur. Bekijk ook eens onze site: www.inloophuisachterdehoven.nl

Merksem:

Evangelist A. van Setten; protestants centrum "De Bron", Jaak de Boeckstraat 21-23; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur. wU bent ook hartelijk welkom in het inloophuis, geopend van dinsdag t/m vrijdag van 13.00-16.00, donderdagavond van 18.00-21.30 uur en zaterdag van 10.30-13.00 uur.

Rotterdam:

Inloop- en Bijbelcentrum 'In de Gouwstraat', Gouwstraat 36-b, Rotterdam-Charlois. Kom eens langs, u bent hartelijk welkom. De inloop is geopend van dinsdag tot en met zaterdag tussen 10.00 en 16.00 uur.

Tilburg:

Kerkruimte: Offenbachstraat 105 Tilburg. Zondagse samenkomsten om 10.00 en 18.30 uur.
Het inloopcentrum: Het Kruispunt, is geopend op di en wo van 14.00-17.00 u. Do van 10.00-17.00 u. Vr van 10.00-15.00 u. U bent van harte welkom.

Utrecht/Leidsche Rijn:

Bijbelcentrum 'De Hoeksteen', Monarchvlinderlaan 200, Utrecht
Wilt u meer weten over ons werk in de wijk Leidsche Rijn? Kijk dan eens op onze website www.hoeksteen-leidscherijn.nl

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

Wij wensen alle predikanten, emeritus predikanten, predikantsweduwen, studenten, kerkenraden, vrienden en bekenden van harte Gods onmisbare zegen toe, voor de tijd en eeuwigheid.
Hartelijk dank voor de goede wensen die wij mochten ontvangen.

ds. en mevrouw Verweij-Pronk.

Hartelijk dank voor alle goede wensen die we voor 2017 mochten ontvangen. Wederkerig wensen wij alle predikanten, docenten, studenten, predikantsweduwen, familieleden, vrienden en bekenden Gods onmisbare zegen toe.

M. Golverdingen vdm
T.H.M. Golverdingen-van der Heiden

Dordrecht, 5 januari 2017

sinds 1973

VAN MANEN

meesterlijke interieurs

kerkbanken | kerkstoelen | kansels
bankstoffering | doopvonts | lessenaars
collectezakken | liturgieborden

www.meesterlijke-interieurs.nl

PSALMZANGAVOND

DV zaterdag 14 januari 2017
Oude kerk te Barneveld
m.m.v. de Betuwse Bovenstengroep

Peter Wildeman: orgel
Leiding: Ds. J. van Laar

collecte t.b.v. St. Stephanos
aanvang: 19.30 uur

ABC CONSULTS

RELATIONELE- EN SEKSUOLOGISCHE HULPVERLENING

WWW.ABCCONSULTS.NL

KOOL BOEKEN VOORDEELDAGEN

t/m 14 januari 2017 - OP AL ONZE
BOEKEN IN ONS ANTIQUARIAAT
30-50% KORTING EN SPECIALE
MAGAZIJNOPRUIMING
KOOL BOEKEN EDERVEEN
Hoofdweg 202, tel 0318-574290
info@koolboeken.nl
OP = OP Weg is weg

Te huur in Kesteren:
Eenpersoonskamer, met eigen keuken,
wc/douche en hal.
Voor meer info bel 06-50956165.

Refojobs

REFOJOBS.NL

BANEN BIJ REFORMATISCHE WERKGEVERS

HR Manager • KS Profiel (via Boelen Adv.) • Moerdijk
Machine Operator • Falk Bouwsystemen • Ede
E-commerce Specialist • Masena Invest • Barendrecht
Leerling Restauratievoeger • Heldoorn • IJsselmuiden
Accountmanager • BeloGroep • Linschoten
Vacature aanmelden? info@refojobs.nl / (06) 8143 0157

PARTNERS

Leergang *Israël en de Bijbel*

Acht cursusavonden

- De geschiedenis van het Joodse volk
- De plaats van Israël in het NT
- Joodse rituelen; Judaïsme
- De vervangingsleer getoetst
- De Messiasverwachting in het OT
- De Messiasverwachting in de Joodse godsdienst
- Onze houding t.o.v. Israël, oudtestamentische profetieën en Israël
- Onze opdracht t.o.v. Israël

Locatie: kerkgebouw Ger. Gem. te Zeist
Startavond: 16 februari
Overige data: 2 maart, 16 maart, 30 maart, 13 april, 20 april, 11 mei en 18 mei
Cursusgeld: € 125,00

Programma en aanmelding:
www.cgo.nu

DEPUTAATSCHAP VOOR ISRAËL
STUURKORPS VAN DE LIEDEKERKEN LEVENDE
CURSUSGODSDIENSTONDERWIJS

Leergang *Evangelisatie*

Zeven cursusavonden

- Evangelisatie in bijbels/dogmatisch perspectief
- Evangeliseren in onze tijd
- In gesprek met de ander
- Bijbellezen met onkerkelijken
- Moslims ontmoeten
- Contacten leggen en ontwikkelen
- Moeilijke vragen over christelijk geloof/ God/Christus

Locatie: kerkgebouw Ger. Gem. te Goes
Startavond: 9 februari,
Overige data: 2 maart, 16 maart, 30 maart, 20 april, 3 mei en 11 mei
Cursusgeld: € 105,00

Programma en aanmelding:
www.cgo.nu

CURSUSGODSDIENSTONDERWIJS

Mediation of bemiddeling nodig?

Bel 030 - 760 10 00 of mail
mr.pjdenboef@jdb-advocaten.nl

Janssens ■ Den Boef
advocaten

Laurenskerk – Rotterdam

D.V. za. 14 januari – 15.00 uur

Samenzang & Improvisaties met Pieter Heykoop

Kerk verwarmd!

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

BBV Barneveldse Begrafenis Vereniging

voor een eenvoudige verzorging van begrafenissen in Barneveld en omstreken

- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- laatste wilsbeschikking
- drukwerk
- opgave van lidmaatschap
- geen crematie

Zr. J.H.D. Vermeulenstraat 5
3774 JW Kootwijkerbroek
(0342) 44 18 12
www.barneveldsebegrafenisvereniging.nl

dhr. G. de Groot
(06) 50 21 72 55

Te huur in B'veld: nieuwbouwwoning nabij kerk en school. Vanaf maart/april 2017. Voor info: 06 21212147.

Centraal op Walcheren, aan de rand van Grijskerke, 2-6 pers. vak. woning te huur, het gehele jaar door! Tel. 0118-592830

Nieuwjaarsconcert

D.V. **14 januari 2017**
Geerteskerk te Kloetinge
m.m.v. Minne Veldman, orgel
Jantine Kalkman & Frank Zuidijk, trompet
Leiding: Ds. A.J. de Waard
Collecte t.b.v. Winst uit Verlies &
Diaconaal gasthuis de Oase
Aanvang: 19.30 uur, toegang gratis

De verhuur voor het nieuwe jaar staat weer open! Te huur: **ruime vakantie-woning op rustig park in Zoutelande**, op loopafstand van strand. Van alle gemakken voorzien. Kijk op www.springvloed13.nl of bel voor informatie 06-36016064.

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ Horssen bv

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:

Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken voor jong en oud, Voordeelboeken, Tweedehands, CD's en bladmuziek.

Waarom Paul Roescher?

Wij geven u twaalf redenen!

1

Hoog in kwaliteit!

Magnolia hoekkeuken Keuken compleet inclusief apparatuur.

Kraakprijs!
2248,-

PAUL ROESCHER
KEUKEN • BAD • VLOER • HAARD

Totaal 17500 m2 in Rijssen en Apeldoorn
Tel. 0548 530 350 www.paulroescher.nl

PRAKTIJK FIDUCIA
Psychosociale hulpverlening en contextuele therapie

In *vertrouwen* met jezelf en anderen

Werken aan verandering;
verbetering of acceptatie van
**persoonlijke, relatie- of
familieproblemen.**

www.praktijkfiducia.nl
06 - 29 41 51 47

**ARE YOU READY FOR NEW
CHALLENGES, EXCITING
EXPERIENCES, AND GOING
INTERNATIONAL?**

MCCS is run by the Reformed Congregations of North America in Chilliwack. For the next few years, we expect to have a number of vacancies, both in elementary and secondary. Due to the length of the immigration process, we welcome early applications for 2017-2018. Meanwhile, applicants can improve their language skills. Teachers at MCCS are required to be at Cambridge English, Proficiency (CPE).

INTERESTED?

Contact Mr. J. Neels, principal:
jneels@mccs.ca or +1 (604) 794-3072.

APPLYING?

Send your resume and cover letter with references to Mr. J. Neels and the secretary of the school board, Mr. E. Van Maren, ericv@vanmarengroup.com.

Mount Cheam Christian School, 48988
Yale Road, Chilliwack, BC V4Z 0B2,
Canada - www.mccs.ca

**PRESENTEER GRATIS UW
VAKANTIEVERBLIJF OP:**

MIJN VAKANTIESTEK

DE VAKANTIEWEBSITE MET EEN CHRISTELIJKE IDENTITEIT
WWW.MIJNVAKANTIESTEK.NL

**Welkom op onze site!
Ruim 35.000 boeken op:
www.derooboeken.nl**

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegrafenissen.nl

Wij verzorgen alleen begrafenissen

0172 - 21 21 22

Van Kooten TUIN & BUITEN LEVEN®

Van Kooten Tuin en Buiten Leven is een dynamisch bedrijf dat gespecialiseerd is in de verkoop van blokhutten, chalets, tuinhout, terrasoverkappingen, tuinkamers, tuinmeubelen, barbecues en andere aanverwante artikelen. De onderneming is in 12 jaar tijd uitgegroeid tot marktleider in de Benelux. Momenteel heeft de organisatie 6 verkoopvestigingen, meerdere webshops en 2 logistieke centra. In de organisatie zijn ruim 60 mensen werkzaam. Online marketing is essentieel voor de marktpositie en onder-nemingskracht van onze organisatie. De web-based wereld heeft een enorme dynamiek en blijft voortdurend onderhevig aan hightech ontwikkelingen. Onze onderneming moet daar optimaal op inspelen en de mogelijkheden maximaal benutten.

Om onze organisatie verder uit te bouwen en de groeiambities te verwezenlijken zijn wij voor onze organisatie op zoek naar nieuwe collega's.

VERKOPER (Amersfoort + Wommelgem)

Wij zijn op zoek naar een ervaren Verkoopadviseur. In deze functie ben je medeverantwoordelijk voor de verkoop van onze producten. Je benadert en helpt klanten op een professionele en klantvriendelijke wijze. Je luistert naar wensen en creëert verkoopmogelijkheden, zowel in de showroom als op locatie. Je adviseert, inspireert en begeleidt klanten, stelt offertes en verkoopovereenkomsten op en zorgt voor een perfecte afwerking hiervan. Je bent in staat om met targets te werken, acquisitie te plegen en proactief mee te denken bij de verdere ontwikkeling van de verkooporganisatie. Als rechterhand van de bedrijfsleider geef je eveneens ondersteuning bij algemene werkzaamheden.

Voor deze vacatures vragen wij ook jonge mensen, die net van school zijn of BBL-leerlingen, om te reageren. Er zijn bij ons volop doorgroeimogelijkheden. Wij bieden prima arbeidsvoorwaarden, doorgroeimogelijkheden binnen onze merken en vestigingen, doelgerichte opleidingen en een prettige werksfeer in een professionele omgeving.

Geïnteresseerden nodigen wij uit om vrijblijvend te solliciteren. Kom ook gerust eens langs in één van onze winkels. Je kunt je sollicitatie + CV voor 14 januari 2017 per post of per mail richten aan Dhr. B. de Jong (vacature@blokhutvillage.nl).

J. van der Heijdensstraat 10, 3281 NE, Numansdorp T: +31 (0)186-655990

Numansdorp Velp Amersfoort Hillegom Strijen Wommelgem

www.blokhutvillage.com www.verandavillage.com www.tuinhoutvillage.com

ONESIFORUS
NEDERLANDSE STICHTING
VOOR CHRISTELIJKE HANDREIKING

De doelstelling van de interkerkelijke stichting is het verlenen van geldelijke steun aan, met name vanwege gemoedsbezwaren, in financiële moeilijkheden geraakte personen, gezinnen e.a.

Voor aanvragen en informatie:
Onesiforus, p/a Weegje 2, 3295 CT 's-Gravendeel.

Alle hulpaanvragen worden door een commissie
getoetst en besproken met de diaconie.

Om haar doel te realiseren is de stichting afhankelijk van giften, collecten en legaten.

U kunt uw bijdrage storten op:
NL36 RABO 0354 2210 00 of NL76 INGB 0004 1778 00
t.n.v. penningmeester "Onesiforus" te Stavenisse.

Bestuur:	Comité van aanbeveling:	Adviescommissie:
dr. W.J. op't Hof (voorz.), W.A. Barth (secr.), C. Vos (penn.), ds. A. den Hartog, G. Hop, J.B. Philibert.	ds. D. Heemskerck ds. T. Klok ds. J. Roos	mr. drs. S. Visser F. Bouman D.C. van der Ploeg

**Nog enkele plaatsen vrij op onze
exclusieve reis (15-64 jaar) van
Mexico naar Costa Rica:** za 29 jul -
za 19 aug 2017, €2495,-. Info-avond:
DV 20 januari in Krimpen a/d IJssel.
Hartelijk welkom! Info: 0180-516672 of
famdejonge@solcon.nl

VAN STAVEREN
begrafenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar (0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

Vraag geheel vrijblijvend het boekje "Mijn Laatste Wens".
www.vanstaverenbegrafenisverzorging.nl

OOSTENRIJK, vanaf €495,- huurt u
een stacaravan op gezinscamping.
Recreatieteam, kerkdiensten, zon,
water en bergen. Info: 055-3030083
www.es-vakanties.nl

Compleet ingerichte 6-8 pers.
Lodgetenten. Direct aan het Lago-
Maggiore (Italië) of bij de Friese
meren. Boek nu uw vakantie.

www.familylodges.nl 0343-481155

ORGELBOUW ADVIES COMMISSIE

een betrouwbare partner!

- NIEUWBOUW
- RESTAURATIE
- OVERPLAATSING
- ONDERHOUD

ook voor
akoestische
vraagstukken

Voor meer informatie:
Dhr. H. den Hollander
T (010) 435 44 35
E h.den.hollander@kliksafe.nl

VERENIGING ORGANISTEN GEREFORMEERDE GEMEENTEN

**Reformatische
Psychologenpraktijk
Nederland**

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland
biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding
en psychologisch onderzoek aan volwassenen,
jongeren en kinderen met psychosociale en
psychologische vragen en problemen.

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblisserdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl
Bezoek onze website voor meer informatie,
de tarieven en aanmelding.
www.rpnederland.nl

Identiteitsbewust • Persoonlijk • Vertrouwelijk • Doelgericht

ANDANTE
-orgelcentrum-

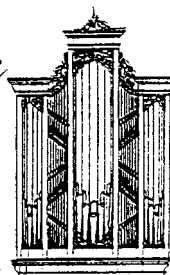
Uw dealer van

**Johannus
Monarke
Content
Domus
Viscount
Mixtuur**
(Hauptwerk orgels)

- * Ruim assortiment bladmuziek (ook klavars)
- * Verkoop en verhuur, ook voor zaal en kerk
- * Collectie kleine blaasinstrumenten

Industrielaan 26 • Veenendaal • tel 0318 - 50 50 63
www.andanteorgels.nl

*Orgelmakerij
Boogaard*

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSSEN
Telefoon 0548-521637

www.orgelmakerijboogaard.nl

Nieuwbouw | Restauratie - Stem- en onderhoudswerk

**Chinese
groene thee**

en uw gezondheid...

www.chinesegroenethee.nl

Nieuwe verkooppunten gezocht!
Enthousiaste theegebruiker?
Geïnteresseerd? Mail naar:
info@chinesegroenethee.nl

Colofon

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteurs: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J.J. Verhage

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E givanaalst@kliksafe.nl

**Boeken ter recensie en vragen voor
rubriek "Vraag en antwoord"**

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Meditaties

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 055-5063639
E jvthul@kliksafe.nl

**Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk)
en berichten**

J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk
T 0180-420865, F 0180-423583
E jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten:
uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum
van verschijning van De Saambinder in de
daarop volgende week.

**Opgaven kerkdiensten
en beroepingswerk**

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblisserdam
T 078-6912899
F 078-6919536
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk
donderdag vóór de week van
verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,30 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te
Woerden.

**Abonnementenprijzen
(bij vooruitbetaling):**

voor Nederland: € 14,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada en USA: vooralsnog ongewijzigd

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
T 1 905 651 2320
E amberman47@gmail.com

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Ds. Labee over:

Eerste en tweede komst

Er wordt altijd veel aandacht gegeven aan de geboorte van de Heere Jezus. Hoe komt het dat wij over de wederkomst heel weinig horen? Zoals er uitgezien is naar Zijn eerste komst zouden we toch ook moeten uitzien naar Zijn tweede komst?

Verwijzing

Er is inderdaad veel aandacht voor het heilsfeit van de geboren Zaligmaker. In de vier adventsweken en op de Kerstdagen worden we vooral bepaald bij de eerste komst van Immanuël. Tegelijk zijn er vele verwijzingen in onze erediensten die verwijzen naar Zijn tweede komst. Elke zondagmiddag wordt met de Twaalf Artikelen niet alleen Jezus' geboorte beleden maar ook Zijn wederkomst: 'vanwaar Hij komen zal om te oordelen de levenden en de doden'. En de zegengroet spreekt van 'Hem, Die is en Die was en Die komen zal'. Het gebed in het Formulier om de Heilige Doop te bedienen, eindigt met de bede dat de dopeling 'ten laatste dage voor de rechterstoel van Christus, Uw Zoon, zonder verschrikken moge verschijnen'. Om niet meer te noemen, ook het formuliergebed voor de bediening van het Heilig Avondmaal verwijst ernaar: 'en in alle droefenis met een opgeheven hoofd onze Heere Jezus Christus uit de hemel verwachten, waar Hij onze sterfelijke lichamen aan Zijn verheerlijkt lichaam gelijkmaken, en ons tot Zich nemen zal'.

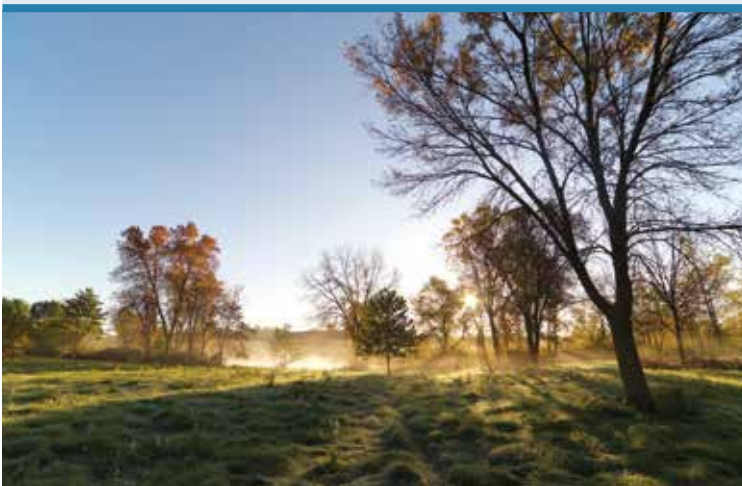
Verbinding

Daarnaast hoop (en verwacht) ik dat in de prediking de doorgaande lijn van Jezus' eerste komst naar Zijn tweede komst

getrokken wordt. Zijn eerste komst heeft de grond gelegd voor Zijn tweede komst. Als we zielsbevindelijk iets leren kennen van die eerste komst, ligt onze toekomst niet meer op deze aarde. Het woord van Paulus aan de Filippenzen krijgt dan betekenis: 'Maar onze wandel is in de hemelen, waaruit wij ook de Zaligmaker verwachten, namelijk de Heere Jezus Christus, Die ons vernederd lichaam veranderen zal, opdat hetzelfde gelijkvormig worde aan Zijn heerlijk lichaam, naar de werking waardoor Hij ook alle dingen Zichzelf kan onderwerpen' (hoofdstuk 3 vers 20 en 21).

Verwachting

Met dit alles denk ik dat ik de vraagsteller wel begrijp: hoeveel mensen kennen een levende verwachting naar Jezus' tweede komst? In Lukas 2 horen we dat er van die levende verwachters waren van Zijn eerste komst. Wat ontmoeten we graag van die Simeons die met de belofte van het zien van de Christus des Heeren over de aarde gaan, met verwachting in het hart. De Heere geve ons van die Anna's die niet alleen Jezus in Gods huis mogen belijden als hun Zaligmaker maar die ook van Hem mogen spreken tot allen die Zijn komst verwachten. Zou de kwaal van deze tijd, van onze harten niet zijn dat we zo aardsgezind zijn, zo gericht op het hier en nu? Dat zelfs degenen die door genade weten van de geboren Zaligmaker in hun hart, zo weinig uitzien naar die grote dag? De Heere werke met Zijn Geest in onze harten! Graag spreken we ds. H.F. Kohlbrugge (1803-1875) na: 'De Heere geve u een diep gevoeld heimwee naar het heerlijk vaderland, waar de bergen der specerijen zijn, en waar wij eten van de boom des levens en drinken uit de kristallijnen stroom, voortkomende uit de troon van God en het Lam. Daarboven in de hemel is Jezus! En geen zonde, geen dood, geen tranen zijn daarboven. In de hemel is Jezus, boven in de derde hemel, in het Paradijs met allen die het moordenaarsgeloof bewaard hebben. Onze geliefden, die in de Heere zijn ontslapen, zijn daar om Hem heen, zingen en spelen, juichen en zijn vrolijk in Zijn tegenwoordigheid, slaan de harpen aan en wachten op ons, die nog voleindigd moeten worden. Maranatha! Indien iemand de Heere Jezus niet liefheeft, die zij een vervloeking! Maranatha!'

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt - zo mogelijk - altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog wel ongeveer zeventig vragen op een reactie te wachten.